

Kolefnisþólitíkin: Lífríki á landi og mannfólkið

Halldór Þorgeirsson
Formaður Loftslagsráðs

Loftslagsráð – hvati til framfara

Loftslagsráð mun leiða saman kraftana, vísa veginn og vera hvati til framfara

Fulltrúar frá sveitafélögum, atvinnulífi, bændum, umhverfissamtökum, neytendum og háskólasamfélaginu

Meginviðfangsefni núna:

- Rýning aðgerða sem skila árangri fyrir 2030
- Viðnámsþróttur gegn áhrifum loftslagsbreytinga
- Að varða leiðina að kolefnishlutleysi 2040
- Efling stjórnsýslu loftslagsmála
- Heildarmyndin og samhengi áhrifaþátta og gerenda

Sögupráður

Að ná hnattrænu kolefnisjafnvægi á ný...

- Hvers vegna? Hvenær? Hvernig?

Gerjun í alþjóðlegri umræðu um „landið“ – nýtt upphaf?

Kolefnisjöfnuður Íslands – frá vísindum til skuldbindinga

- Parísaruppgjör 2030 og kolefnishlutleysi 2040

Áætlun um aðgerðir til 2030 – rýning Loftslagsráðs

Lífríkið og vistkerfin í lágkolefnissamfélagi morgundagsins

Að ná hnattrænu kolefnisjafnvægi á ný...

Hvers vegna?

- Eftir stórt inngrip í kolefnishringrásina verður ekki aftur snúið
- Kolefnishringrásin undirstaða alls lífs á jörðinni → ekki bara loftslagsmál
- Hnignun jarðvegsauðlindarinnar þegar ógn við fæðuöryggi

Hvenær?

- Marmið Parísarsamningsins að það náist upp úr miðri öldinni
- Öll vegferðin til 2050 skiptir máli → tegrnardæmi
- Langtímahugsun til að átta okkur á því hvað við höfum lítinn tíma til stefnu
- Dýrasta aðgerðin er að gera ekki neitt

Að ná hnattrænu kolefnisjafnvægi á ný...

Hvernig?

- **Lausnir þekktar:** Afkolun raforkuframleiðslu, bætt orkunýtni, útfösun gastegunda
- **Ör þróun:** Skipulag borga, almenningsamgöngur, hringrásarhagkerfið
- **Næsti frontur:** Fæðukerfi framtíðar, kolefnisbúskapur

Mesta áskorunin:

- Sviðsmyndir IPCC (sem halda hnattrænni hlýnun á öldinni við 1,5 °C) gera ráð fyrir **stórfelldri aukningu í bindingu** á næstu áratugum með líf- og efnaferlum
- Finna þarf leiðir til að ná fram slíkri aukningu í tæka tíð **á sama tíma** og við mætum fæðuþörf jarðarbúa

Eðli Parísarsamningsins

Knúinn áfram af því **lokamarkmiði** að halda röskun á veðrakerfunum innan hættumarka (eins nálægt 1.5°C og mögulegt er)

Leiðir af sér takmörkun á **samanlagða heildarlosun næstu áratuga** og kallar á hnatrænt kolefnishlutleysi upp úr 2050

Hver þjóð ákveður sitt **framlag** til markmiðsins á fimm ára fresti

Alþjóðlegt **gangsæi** um framkvæmd og árangur (lagalega bindandi)

Hnatrænt stöðumat á fimm ára fresti (næst 2023)

Mikil áhersla á markvisst og víðtækt **samtarf** þar sem gerendur koma sér saman um aðgerðir á afmörkuðu sviði

Gerjun á alþjóðlegri umræðu um „landið“

Aukinn skilningur á stærðargráðunni – **umbylting** ekki fínstilling

Heilstæðari aðkoma og samþætting markmiða („kerfisnálgun“)

- UNFCCC, CBD, CCD, Heimsmarkmið 15 (og skyld markmið)
- IPCC **Special Report on Climate Change and Land** í ágúst

Leiðtogafundur Aðalritara Sp um loftslagsmál 23. september

- „**Nature-based solutions**“ eitt af sex áherslusviðum

Fyrirsjáanleg aukning í eftirspurn eftir kolefnisjöfnun

- Millilandaflug og **CORSIA** (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation)

Kolefnisjöfnuður Íslands

Mikil þörf á rannsóknum á orsakasamhengi í tengslum við kolefnisforða og kolefnisflæði og á skilvirkum leiðum við endurheimt vistkerfa

Vísindaleg gagnrýni og umræða meðal sérfræðinga nauðsynleg

Stjórnvalda að skera úr um uppgjör gagnvart alþjóðastofnunum

Parísaruppgjör 2030

Í föstum skorðum (UNFCCC, IPCC og takmarkanir ESB)

Kolefnishlutleysi

- Enn óskrifað blað en uppgjör þarf að verða heildstæðara
- Kallar á aðgerðir án tafar

Rýning Loftslagsráðs á aðgerðum til 2030

Loftslagsráð hefur rýnt aðgerðirnar og er álit ráðsins nú opinbert (www.stjornarradid.is/loftslagsrad)

- Árangursmat og tenging við skuldbindingar
- Eftirfylgni og samstillingu
- Gagnsæi og upplýsingar

Leggur áherslu á endurheimt vistkerfa skóga, votlendis og þurrlendis og sjálfbæra beitarnýtingu

Hvetur til þjóðarsamstöðu um að láta ekki staðar numið við að uppfylla Parísarskuldbindingar (29% samdrátt 2030)

Lífríkið í lágkolefnissamfélagi morgundagsins

Aðildarríki marki langtímastefnu núna til 2050

Setur markmið um kolefnishlutleysi 2040 í samhengi

Loftslagsráði falið að leggja grunn að nánari útfærslu

- Hnattrænt samhengi
- Tengsl við framtíðarsýn þjóðarinnar
- Forsendur og mælikvarðar
- Áhrifaþættir og stjórnþætti

Marka þarf skýra sýn á þátt lífríkis og vistkerfa á landi í að þróa lágkolefnissamfélagið og skapa önnur lífsgæði

Takk fyrir